

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Homo qui vel suam vel alienam ferocitatem edomuerit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

Nihil vero gravabor antiquum in argumentum huiusmodi fabulam subungere, quæ mortali-
 bus utili admodum documento futura sit. Divulgata per orbem erat fama oraculi, quod ab
 Jove Ammonem prodierat, Alexandrum Macedonem brevi ad se venturum, quem filium esse confite-
 batur suum: sollicitari hinc ad obsequium terræ Reges, Principem ut sibi conciliarent inter se certare
 muneribus: præcipueque Ptolomæus Aegypti Rex, Dei sui filium veneraturus, magnam pecuniæ vim
 parat, quantum scilicet vectigalis uno die ex Nili ostiis & Memphiticæ urbis portoriis collegisset.
 Erant vero cujusque generis pecuniæ ex rebus omnibus hinc inde collectæ ad aliquot talentorum
 millia: id totum sine delectu xeni nomine ad Alexandrum deferri curat. Obtulerunt sponte veteri-
 nam operam, Mulus, Equus, Asinus, & Camelus, qui pecuniam cum fide convectandam suscipere.
 Hi vix biduum à Memphi progressi, facti sunt obviam Leoni, qui & ipse intellecto Herculis cultu,
 quem Macedo suscepisset, dum rebus studet suis, Regem salutaturus iter in Macedoniam tendebat.
 Data itaque & accepta hinc inde salute cum destinatum, ut sit, omnes iter enarrassent, adsciscitur co-
 mes Leo quasi custos atque præfidium adversus latrocinantes affuturus. Hic de pecuniis certior factus,
 habere dixit se quoque certam drachmarum summam, quas pro comæatu ferret, sed esse illas sibi
 plurimum incommodas, quod oneribus gestandis nequaquam assuetus esset, rogat itaque, ut si one-
 ris additamentum, leve singulis futurum inter se dispersitum, suscipiant, magni hoc beneficii loco
 habiturus. Obsequuntur illi officiosissime, ac paucas admodum illas Leonis drachmas inter se dividas
 in sacculos quisque suos admiscunt, iterque mox continuant suum. Venerant in pigues Asiæ cam-
 pos, cum Leo armentorum multitudine inspecta, dies aliquot ibi commorari e re sua fore designa-
 vit, simulataque lassitudine aliquot dierum quiete sibi opus necesse dixit, quasque deposuerat pecunias
 reposcit: adaperitis confestim sacculis, ipsum quæ sua essent, sibi desumere licere inquirunt. Leo cum
 plerasque alias magno numero drachmas eadem nota signatas in unoquoque sacculo conspexisset,
 læto magnoque rugitu edito: *Drachmæ*, inquit, *meæ multas admodum drachmas singula peperere*, atque
 mox quotquot erant suis similes abstulit pro suis. Quid quod Hannonem^a Carthaginensem præcla-
 rum virum, cujus meminit Plinius, in exilium actum ferunt, quia Leonem ferendis oneribus assue-
 fecerat? argumento inde capto, ut Plutarchus ait ἐν πολιτικῆς ἀγωγῆς ἑκείνου ad Trajanum, quod
 qui Leonem cicurare potuisset, ad longe majora etiam aspiraret.

HOMO QUI VEL SUAM, VEL ALIENAM

FEROCITATEM EDMUERIT.

CAP. VIII.

Eodem ostento, mortalium triumphis, Leones junctos à M. Antonio, atque id quidem civili bel-
 lo, generosos spiritus jugum subdituros, portendere. Id quod Cicero in Philippicis illi objicit,
 dum currum ejus Leonibus junctum, imperiosi hominis invidiam ostentare memorat. Et in Episto-
 lis ad Atticum, qui augurium id formidabat, ait: *Tu Antonii Leones pertimescas, cave, nihil est illo homi-
 ne jucundius*, & quæ sequuntur reliqua. Sane hominem, qui arte ingenio vel autoritate longe poten-
 tiorum se addidit sibi atque subjicit, per Leonem ab homine domitum intelligimus: quippe quod feræ
 alioqui ferocissimæ validissimæque impetum ferocitatemque sopire mollireque potuerit. Hac utitur
 comparatione Nazianzenus, ubi Basilium ait non modo sibi conciliasse prius Eusebium, sed in suam
 diti sententiam attraxisse, ut ejus consiliis & monitis in omnibus parere videretur. Notum ex Historiis
 quid Megarensibus acciderit, apud quos Cassius Leones, quos adilibus ludis præparaverat, reliquit.
 Cum vero civitas per Calenum caperetur, Megarenses ferarum carceres effregerunt, earum vin-
 culis relaxatis, ut irruentibus hostibus objectæ, negotium eis tantisper facerent, dum sibi per mo-
 ram aliquam consulere possent: sed enim longe aliter evenit, quia Leones in cives ipsos truculenta
 sævitia conversi tantam inermium stragem edidit, dum obvios quosque adoriuntur, sternunt atque
 dilacerant, ut spectaculum id fuerit^b vel ipsis hostibus perquam miserabile. Atque ut huiusmodi
 multa prætereamus, jam vero Pythagoricum præceptum est, animalia curruingua (ita mihi liceat
 γαμψόνοχα interpretari) nutrienda non esse: quippe rapacitatem e civitate summovendam. Idem
 sentit Aeschylus, cum Leonis catulum in Republica non alendum esse dicit his verbis:

Οὐ χεῖρ λέοντος ἀνύμων ἐν πόλει τρέφειν,
Μάστιγαι μὲν λέοντα μὴν πόλιν τρέφειν,
Ἦν δ' ἄνθρωποι πῆρ, τοῖς τρέφουσιν ὑπηρετεῖν.

Catulum Leonis alere in urbe non juvat,
Magis cavendum ne Leonem nutrias,
Quem qui educavit, ejus & mores ferat.

Euripides vero nullo eos pacto censet admittendos, Pythagoræ præceptum secutus, in quo sapienter quidem Æschylus hæc super Alcibiade, impotentiores id genus homines non accipiendos: cæterum si accepti fuerint, æquo animo ferendos. At Euripides, ut Aristophanicus clamat Dionysius, Ranis, ingenue magis locutus, siquidem ut apud Homerum habetur:

Οὐκ ἔστι λέων καὶ ἀνθρώπων ὄρνια πῆρ.

a Nullam firmum factus cum hominibus & leonibus.

FUROR INDOMITUS. CAP. IX.

Immensum itaque furorem, quo quis impotentius exardescat, significare si collibuisse, Leonem effingebant catulos suos discerpentem, imo exoffantem, ut Græcum vocabulum ἐξοσίζοντα interpretemur, non autem ἐκσίζοντα, cauda flagellantem (ut in vulgatis Hori exemplaribus lib. 2. cap. 38. bis positum existat, quo quidem furore b correptum olim Herculem authores tradunt, eoque insanix provecum, ut non hospitis tantum filios enecarit, verum & in suos ipsius filios usque adeo saevire solitum, ut eos interfecerit: quod non absimile est à pictura Leonis proprios catulos discerpentis. Sane Theocritus in Megara Herculis femina, de furore, quem is in liberos exercuerit hæc dicit:

Σχέτλιος, ὅς ποσειδωνοῦ δότιδων
Ἡέτιν κηρῶν, ἢ ἐρινύων αἶνα βέλεμενα
Παῖδας ἐδὲ κατέπεφνε, καὶ ἐμφίλον εἰλεῖτο θυμόν,
Μαινόμενος κατ' οἶκον, ὃ δ' ἐμπλεῖσθε ἔσκεφόνοιο.
Τὲς μὲν ἐγὼ δόσω ἐμοῖς ἴδον ὀφθαλμοῖσι
Βαλλομένους ὑπὸ πατρὶ.

Infelix, qui missilibus de munere Phæbi,
Sive ea Parcarum, vel Erynnyos impia tela,
Gnatis ipse suis fariis agitatus ademit
Charam animam, ut domus ipsa cruore aspersa nataret.
Hos ego confossos manibus cecidisse paternis
Jussa oculis spectare meis, miserabile visu.

c Ovid. Met. lib. 4. Armenia Tigres, iracundique Leonis, d' florat. 1. Catm.

quoque nostri Leonem iracundum notant, unde illud apud Horatium: Promethea insani Leonis vim stomacho apposuisse nostro, cum de excandescencia loqueretur. Elegantissime quoque, neque non eruditissime Lucretius causam furoris istius perquirat, cujus carmina non injucunda quæ repetantur, ponere non piget:

Sed calidi plus est illis, quibus æcria corda
Incundag, mens facile effervesceat in ira,
Quo genere in primis vis est violenta Leonum,

Pectora qui fremitu rumpant plerumq; gementes,
Nec capere inrum fluctus in pectore possunt.

Superius vero dixerat, cum de varietate animi loqueretur:

Est etiam calor ille animo, quem sumit in ira,

Cum fervescit, & ex oculis micat æcrius ardor.

Ejus vero indicium excandescentiæ est, cum caudæ verberibus sese excitare visus fuerit, quod ita Hesiodus tangit in Herculis scuto:

Πλευράν τε καὶ ὤμους
Οὐδ' ἢ μαστιγῶν ποσὶ γράφει, ἃ δὲ πρὸς αὐτὸν
ἔτλησεν ἄνθρωπος ἰδὼν ὄρθρον ἐλθεῖν, ἃ δὲ μάχεσθαι.

Quem